

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО: ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ**НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ****ДО Г-Н ХРИСТО ИВАНОВ – МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ****ДО Г-ЖА СОНЯ НАЙДЕНОВА – ПРЕДСТАВЛЯВАЩ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ****ДО Г-Н ЛОЗАН ПАНОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ****ДО Г-Н ГЕОРГИ КОЛЕВ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ****ДО Г-Н СОТИР ЦАЦАРОВ – ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ****СТ А Н О В И Щ Е****ОТ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ****ОТНОСНО: ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ**

Националното сдружение на съдебните служители е юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, в чиито цели влиза обединяването на всички съдебни служители в Република България за защита на техните професионални, интелектуални, социални и материални интереси. Вписано е в Централния регистър при Министерството на правосъдието под №20150120005.

В проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, публикуван на сайта на Министерството на правосъдието, се предлагат промени, свързани с възникване, съществуване, изменение и прекратяване на трудовите правоотношения на съдебните служители, което мотивира Националното сдружение на съдебните служители да изрази становище по проекта в тази му част.

Настоящото становище е прието от Управителния съвет на проведено 20.06.2015 г. заседание.

Първата промяна предвижда реализиране на дисциплинарна отговорност по отношение на съдебните служители в хипотезата на констатиран конфликт на интереси. Съгласно чл.175а, нов, ал.5 от проекта, компетентният орган следва да изпрати препис от акта на главния секретар или съдебния администратор "за образуване на дисциплинарно производство". [\[1\]](#)

В контекста на измененията в чл.357, ал.7, т.2, съобразно която главният секретар или съдебният администратор назначават и освобождават от длъжност съдебните служители, те следва да представляват съответния орган на съдебната власт като работодател.^[2]

Мотивите на вносителя за предлаганите изменения са лаконични : **"Към настоящия момент участието в организацията на работата на съда отнема значителна част от времето на съдията. Ето защо председателят на съда трябва да бъде освободен от административните задължения по отношение на съдебните служители, като тези задължения трябва да се поемат изцяло от съдебен администратор"** (стр.15 от мотивите).

Законопроектът, обаче, редуцира правомощията на ръководителите на органите на съдебната власт както по отношение на служителите от администрацията на органите на съдебната власт, така и по отношение на третите лица, т.е. регламентира се дуализъм по отношение на законния представител на съответния орган на съдебната власт.

Това твърдение е онагледено в съпоставителна таблица на разпоредбите, регламентиращи правомощията на председател на районен съд и съдебен администратор:

Действащ ЗСВ	Проект на ЗИД на ЗСВ		Бележка
Председател на РС	Председател на РС	Главен секретар/Съдебен администратор (за РС)	
Чл. 80. (1) Председателят на районния съд:	§ 54. В чл. 80 ал. 1 се изменя така: (1)Председателят на районния съд:	§ 177. В чл. 357 ал. 7 се изменя така: “(7) Главният секретар и съдебният администратор:	редакционна [3]
1. осъществява общо организационно и административно ръководство, отговаря за дейността на съда и го представлява;	1. представлява съда като юридическо лице и орган на съдебната власт;	1. представлява съда в равнопоставените му отношения с държавните учреждения и частните лица;	Дублиране на правомощия – съдът е юридическо лице и в равнопоставените си отношения
		6. въвежда програмни решения по дългосрочното планиране, бюджетната политика, финансите, автоматизацията, снабдяването с оборудване и връзките с обществеността;	
2. изготвя:			
а) годишен доклад за дейността на съда и до 31 януари го предоставя на председателя на окръжния съд за включване в годишния доклад;	10. изготвя годишен доклад за дейността на съда и до 31 януари го предоставя на председателя на окръжния съд за включване в годишния доклад;		
б) информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от Висшия съдебен съвет, и ги предоставя на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието;	12. предоставя информации, справки и статистически данни на Висшия съдебен съвет и министъра на правосъдието;	7. изготвя информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от Висшия съдебен съвет и ги предоставя на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието;	Дублиране на правомощия
	2. организира работата на съдиите и съдебните заседатели;		
3. в края на всяко шестмесечие подготвя и предоставя на Инспектората към Висшия съдебен съвет обобщена информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на съдиите, както и за окончателно отменените актове от по-горните инстанции, а на министъра на правосъдието - и информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на държавните съдебни изпълнители и на съдиите по вписванията;	11. в края на всяко шестмесечие предоставя на Инспектората към Висшия съдебен съвет обобщена информация за образуването, движението и приключването на делата на съдиите, както и за окончателно отменените актове от по-горните инстанции, а на министъра на правосъдието – информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на държавните съдебни изпълнители и на съдиите по вписванията;	8. в края на всяко шестмесечие изготвя и предоставя на председателя на съда обобщена информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на съдиите, информация за окончателно отменените актове от по-горните инстанции, както и информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на държавните съдебни изпълнители и на съдиите по вписванията.	
4. участва в съдебни заседания;	4. участва в съдебни заседания при спазване на случайния избор при разпределяне на делата;		
	5. предлага на общото събрание разпределението на съдиите по отделения, когато има такива;		
5. уведомява министъра на правосъдието за свободните длъжности за държавни съдебни изпълнители и за съдии по вписванията;	8. уведомява министъра на правосъдието за свободните длъжности за държавни съдебни изпълнители и съдии по вписванията;		
6. ръководи и контролира работата на	7. ръководи и контролира работата на		

държавните съдебни изпълнители, на бюрото за съдимост към съда и на съдиите по вписванията;	бюрото за съдимост към съда, на държавните съдебни изпълнители, съдиите по вписванията и съдебните помощници;		
	б. определя по предложение на Общото събрание председателите на отделения, когато има такива, за срок не повече от четири години;		
7. (отм. - ДВ, бр. 33 от 2009 г.)			
8. назначава и освобождава от длъжност служителите в съда и организира работата на отделните служби;		2. назначава и освобождава от длъжност съдебните служители;	
		3. ръководи общата и специализираната администрация;	
		4. организира работата на съдебните помощници;	
	9. одобрява щатното разписание на администрацията на съда;	5. изготвя щатното разписание на администрацията и го предлага за одобрение на председателя на съда;	
9. свиква и ръководи общото събрание на съда;	3. свиква и ръководи общото събрание на съда;		
10. организира публикуването на влезите в сила актове на страницата на районния съд в интернет;			
11. публикува годишния доклад за дейността на съда на страницата на районния съд в интернет в срок до един месец от предоставянето му на председателя на окръжния съд.	13. публикува годишния доклад за дейността на съда на интернет страницата на районния съд в срок до един месец от предоставянето му на председателя на окръжния съд.”	9. организира публикуването на влезите в сила актове на интернет страницата на съответния съд.“	
(2) Разпорежданията на председателя във връзка с организацията на работата на съда са задължителни за всички съдии и служители в него.			

Видно от примерната съпоставителна таблица, административният ръководител и законен представител на орган на съдебната власт:

- има аналогична представителна власт със съдебния администратор (или главния секретар) по отношение на третите лица (включително – пренебрегната е йерархията в администрацията на съдебната и изпълнителната власт – чл.357, ал.7, т.7). Проектът регламентира несигурност у всяко трето лице – учреждение, юридическо или физическо лице относно законния представител на орган на съдебната власт.
- правомощията му по отношение на съдебните служители, включително – съдебните помощници, се свеждат единствено до правото да дава задължителни разпореждания, а регламентиране **само** на неформални заповеди едва ли би допринесло за ефективно управление на съответния орган на съдебната власт. Устните разпореждания не следва да бъдат единствената възможност на законния представител на орган на съдебната власт да ръководи администрацията на този орган, защото допускат опосредяване, тълкуване, включително – превратно, доказване както от страна на издателя ги, така и от страна на адресата. Хипотетично, но и вероятно е издаване на устно разпореждане от председател на съд в противоречие с издадена от съдебен администратор заповед (устна или писмена), което би поставило съответния съдебен служител в ситуация да преценява на кого е подчинен и чия заповед следва да изпълни.

Доколкото органите на съдебната власт са юридически лица, те се ръководят и представляват от своите законни представители в лицето на председател на съд, прокурор – административен ръководител на съответната прокуратура, и пр., изрично разписано в съответните текстове на действащия ЗСВ. Представителната власт и ръководните функции (за пример – председател на РС, чл. 80, ал.1, т.1 и чл. 77, ал.1 от ЗСВ, действащ) са недвусмислено дефинирани.

Законопроектът би следвало не да стеснява правомощията на административния ръководител и законен представител на орган на съдебната власт, а да регламентира правото му по своя преценка да делегира изчерпателно изброена част от правомощията си на главния секретар или съдебния администратор.

В подкрепа на тази теза са разпоредбите на:

- чл.131 от Закона за лицата и семейството[4];

- чл.192 от Кодекса на труда[5], субсидиарно приложим за съдебните служители (чл.359 от ЗСВ[6]);

- § 1, т.3 от Допълнителните разпоредби на Кодекса на труда[7].

На следващо място, законопроектът не отчита фактическото състояние на органите на съдебната власт в цялост, доколкото съществуват съдилища и прокуратури, в щатното разписание на които не е предвиден съдебен администратор. На практика се създава правен вакуум относно субекта, който ще упражнява правомощията на съдебен администратор в такъв орган на съдебната власт при условие, че тези правомощия се изземват от административния ръководител на съответния орган.

Нещо повече - при действащата законова уредба, при отсъствие на административния ръководител неговите правомощия се осъществяват от съответен заместник, което не допуска възможност за времеви период, в който орган на съдебната власт да няма законен представител или административен ръководител. Макар отсъствието на съдебен администратор да е регламентирано в Правилника за администрацията на съдилищата, съгласно заместването се осъществява от административния секретар, намираме, че вносителите на законопроекта не са отчели обстоятелството, че не във всички органи на съдебната власт има административни секретари.

Въвежданите изменения чрез изземване на правомощия от административния ръководител на съответен орган на съдебната власт и делегирането им на главен секретар или съдебен администратор неминуемо ще доведе до промяна на общата структура на органите на съдебната власт, която - макар да е уредена в подзаконовни нормативни актове (правилници, приети от Висшия съдебен съвет по чл.342, ал.1 от ЗСВ).

Например, съгласно чл.5, ал.1, т.7, т.11., т.12 от ПАС, съдебният администратор организира провеждането на конкурси за назначаване на съдебни служители и участва в комисиите по провеждане на конкурси, в комисията по атестиране, предлага промяна в ранговете и трудовото възнаграждение на съдебните служители, предлага ги за поощрение или налагане на дисциплинарни наказания. Разпорежданията му, съгласно чл.6 от ПАС са задължителни за съдебните служители, но могат да бъдат оспорени административния ръководител на съда. Предлаганата законодателна промяна ще доведе до невъзможност за контрол от страна на административния ръководител на съответния орган на съдебната власт върху разпорежданията на съдебния администратор, което - макар въпрос на целесъобразност - едва ли би довело до ефективно управление на този орган.

Даниела Илиева - ПРЕДСЕДАТЕЛ на УС

на НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА
СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ:

[1] "**§ 102.** В Глава девета се създава Раздел Ia:

Чл. 175а.(5) Когато установи конфликт на интереси по отношение на:

2. съдебен секретар, компетентният орган изпраща препис от акта на главния секретар или съдебния администратор за образуване на дисциплинарно производство ...."

[2] § 177. В чл. 357 ал. 7 се изменя така:

"(7) Главният секретар и съдебният администратор:

1. представлява съда в равнопоставените му отношения с държавните учреждения и частните лица;
2. назначава и освобождава от длъжност съдебните служители;
3. ръководи общата и специализираната администрация;
4. организира работата на съдебните помощници;
5. изготвя щатното разписание на администрацията и го предлага за одобрение на председателя на съда;

6. въвежда програмни решения по дългосрочното планиране, бюджетната политика, финансите, автоматизацията, снабдяването с оборудване и връзките с обществеността;

7. изготвя информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от Висшия съдебен съвет и ги предоставя на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието;

8. в края на всяко шестмесечие изготвя и предоставя на председателя на съда обобщена информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на съдиите, информация за окончателно отменените актове от по-горните инстанции, както и информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на държавните съдебни изпълнители и на съдиите по вписванията

[3] **Редакционна бележка:** наличието на повече от един подлог изисква казуемото да е в множествено число, а не в единствено. Такава редакция, обаче, би допуснала тълкуване, че в един и същи орган на съдебната власт има и главен секретар, и съдебен администратор. Това може да бъде избегнато чрез изрично изброяване на съответните органи, например: „Главният секретар на Върховния касационен съд, Върховния административен съд.... съответно – съдебният администратор на апелативен, окръжен, районен съд...” или чрез израза: „Главният секретар, съответно – съдебният администратор”....”

[4] 31. Юридическите лица са носители на права и задължения. Те придобиват права и задължения чрез своите органи.

[5] Чл. 192. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 1992 г.) Дисциплинарните наказания се налагат от работодателя или от определено от него лице или от друг орган, оправомощен със закон.

[6] Чл. 359. За неуредените в тази глава въпроси за съдебните служители се прилага [Колекса на труда](#).

[7] § 1, т.3 от ДР на КТ - "Ръководство на предприятието" е ръководителят на предприятието, неговите заместници и други лица, на които е възложено ръководството на трудовия процес, включително и в поделение на предприятието, както и колективните изборни органи за управление (стопански съвет, управителен съвет, изпълнително бюро, оперативно бюро и други подобни).

23 Юни 2015

Преглеждания: 2871